

POSTANOWIENIE

Dnia 2 marca 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Hajn (przewodniczący)

SSN Jerzy Kwaśniewski (sprawozdawca)

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z wniosku W. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych

o wysokość emerytury,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 2 marca 2011 r.,

zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 10 listopada 2010 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Decyzją z dnia 17 października 2008 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił wnioskodawcy W. P. ponownego ustalenia wysokości emerytury w oparciu o art. 15 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.).

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł wnioskodawca domagając się zmiany zaskarżonej decyzji i przeliczenia emerytury przy uwzględnieniu kwoty bazowej obowiązującej w dacie złożenia wniosku o przyznanie prawa do emerytury.

Wyrokiem z dnia 15 lipca 2010 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelację wnioskodawcy od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 27 stycznia 2009 r. oddalającego odwołanie wnioskodawcy od powyższej decyzji organu rentowego.

W skardze kasacyjnej wniesionej od powyższego wyroku Sądu Apelacyjnego przez wnioskodawcę jako wartość przedmiotu zaskarżenia wskazano kwotę 10.079 zł. Przewodniczący Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Apelacyjnego pismem z dnia 22 października 2010 r. wezwał skarżącego do przedstawienia szczegółowych zasad i sposobu wyliczenia podanej w skardze wartości przedmiotu zaskarżenia. W wykonaniu tego wezwania pełnomocnik skarżącego wskazał, że wnioskodawca domaga się wyliczenia emerytury przy zastosowaniu kwoty bazowej obowiązującej w dacie nabycia prawa do emerytury wynoszącej 1.977,20 zł. nie tylko w odniesieniu do części socjalnej, ale i do części stażowej emerytury. Tak wyliczona emerytura powinna wynosić 2.878,84 zł. Wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawie stanowi różnica za okres roku pomiędzy dochodzonym świadczeniem, a wyliczonym przez organ rentowy w kwocie 2.039 zł. Różnica ta w skali miesiąca wynosi 839,84 zł., co za okres jednego roku daje kwotę 10.078,08 zł.

Postanowieniem z dnia 10 listopada 2010 r. Sąd Apelacyjny: ustalił wartość przedmiotu zaskarżenia w kwocie 4.920 zł. (pkt I.); odrzucił skargę kasacyjną wnioskodawcy. W uzasadnieniu postanowienia wskazuje się, że przedmiotem sprawy jest spór o wysokość emerytury. Jest to zatem sprawa o prawo majątkowe, w której dopuszczalność skargi kasacyjnej jest uwarunkowana wykazaniem wartości przedmiotu zaskarżenia w wysokości co najmniej 10.000 zł. (art. 398² § 1 k.p.c.). Emerytura jest świadczeniem powtarzającym się, dlatego o wartości przedmiotu zaskarżenia decyduje wartość dochodzonego świadczenia za okres 1 roku stosownie do art. 22 k.p.c. Rozpoznawane odwołanie dotyczy decyzji ustalającej wysokość emerytury w kwocie 2.449 zł., a nie kwoty 2.039 zł., na którą powołał się wnioskodawca. Różnica w tym zakresie wynika wyłącznie stąd, że wnioskodawca wskazał na to samo świadczenie ale w jego wymiarze "netto". Sąd Apelacyjny uznał, że wartością przedmiotu zaskarżenia w sprawie jest różnica pomiędzy świadczeniem ustalonym przez organ rentowy a świadczeniem, którego domaga się wnioskodawca oraz, że jest ona niższa niż 10.000 zł. W konsekwencji Sąd Apelacyjny odrzucił skargę kasacyjną wnioskodawcy jako niedopuszczalną na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. w związku z art. 398² § 1 k.p.c.

Powyższe postanowienie Sądu Apelacyjnego wnioskodawca zaskarżył zażaleniem. Żalący się zarzucił naruszenie art. 398² k.p.c. i wniósł o uchylenie

zaskarżonego postanowienia i przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, a także o zasądzenie na jego rzecz od organu rentowego zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych prawem.

W uzasadnieniu zażalenia wskazano, że w toku postępowania przed Sądami pierwszej i drugiej instancji ubezpieczony uznawał, że w zaskarżonej decyzji przyjęto wysokość świadczenia w kwocie 2.039,37 zł. Według załączonego się "skoro obowiązuje reguła utrwalenia niezakwestionowanej przez pozwanego lub nie sprawdzonej przez sąd wartości przedmiotu sporu na okres całego postępowania we wszystkich instancjach, to powyższa wartość pozostaje aktualna w postępowaniu apelacyjnym i kasacyjnym".

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych skarga kasacyjna przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia jedynie w sprawach o przyznanie i o wstrzymanie emerytury lub renty oraz o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, natomiast w pozostałych sprawach z tego zakresu skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż dziesięć tysięcy złotych (art. 398² k.p.c.). Sąd Najwyższy niejednokrotnie już wyjaśniał, że sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych, w których przedmiotem zaskarżenia kasacyjnego jest wysokość świadczenia emerytalno-rentowego są sprawami o świadczenie, w których dopuszczalność zaskarżenia kasacyjnego podlega ograniczeniu ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia. Jeżeli więc przedmiotem sporu jest różnica pomiędzy świadczeniem w wysokości wyliczonej przez wnioskodawcę a należnością ustaloną przez organ rentowy, wartością przedmiotu zaskarżenia jest suma kwot stanowiących miesięczne różnice pomiędzy świadczeniem dochodzonym a pobieranym za okres jednego roku (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 1997 r., II UKN 51/97 - OSNAPiUS 1997 Nr 17, poz. 329, z dnia 24 czerwca 2009 r., II UZ 19/09 - LEX nr 519958, z dnia 21 lipca 2009 r., II UZ 26/09, LEX nr 537026).

W judykaturze Sądu Najwyższego wskazuje się, że dla określenia wartości przedmiotu zaskarżenia kasacyjnego miarodajna jest wyłącznie wartość przedmiotu podlegającego rzeczywistemu rozpoznaniu i rozstrzygnięciu, co wyklucza dowolność stron przy jej oznaczaniu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 1997 r., I CKN 46/97, niepublikowane). W uzasadnionych przypadkach wskazana przez wnoszącego skargę kasacyjną wartość przedmiotu zaskarżenia podlega sprawdzeniu przez sąd apelacyjny, który bada, czy jej oznaczenie nastąpiło zgodnie z regułami określonymi w art. 19–24 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2000 r., II UZ 124/00, OSNAPiUS 2002 r. nr 12, poz. 294). Z kolei w postanowieniu z dnia 2 kwietnia 1998 r., II UZ 24/98, (OSNAPiUS 1999 r. nr 8, poz. 291) Sąd Najwyższy wyjaśnił, że Sąd drugiej instancji nie tylko jest uprawniony, ale i zobowiązany do sprawdzenia - w razie wątpliwości - wskazanej w skardze wartości przedmiotu zaskarżenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 2010 r., II UZ 10/10 – Lex nr 611822).

Żalący się uzasadnienie zażalenia opiera na twierdzeniu, że decyzją, która określała wysokość przyznanego mu przez organ rentowy świadczenia (2.039,37 zł.) była decyzja organu rentowego z dnia 22 listopada 2006 r. i że ustalona w tej decyzji wysokość świadczenia powinna być brana pod uwagę przy określeniu wartości przedmiotu zaskarżenia. Tymczasem w świetle podstawy faktycznej zaskarżonej w sprawie decyzji organu rentowego i odpowiadającej podstawie odwołania nie budzi wątpliwości, że wysokość świadczenia emerytalnego ubezpieczonego została ustalona w decyzji organu rentowego z dnia 1 marca 2008 r. na kwotę 2.449 zł. Wnioskodawca zaś domagał się przyznania emerytury w wysokości 2.878, 84 zł. Wartość przedmiotu zaskarżenia stanowiła zatem różnicę za okres roku pomiędzy dochodzonym przez wnioskodawcę świadczeniem a świadczeniem wyliczonym przez organ rentowy w decyzji z dnia 1 marca 2008 r. Nie budzi wątpliwości, że tak wyliczona wartość przedmiotu zaskarżenia (5.158,08 zł) jest niższa niż 10.000 zł. W konsekwencji nie ma znaczenia to, że Sąd Apelacyjny omyłkowo przyjął, że wartość przedmiotu zaskarżenia stanowi kwota 4.920 zł. Omyłka ta nie ma znaczenia, ponieważ – jak to wyżej wskazano – wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawie jest niższa niż 10. 000 zł.

W tym stanie rzeczy, stanowisko Sądu Apelacyjnego zawarte w zaskarżonym postanowieniu jest trafne (art. 398⁶ § 2 k.p.c.), co biorąc pod uwagę, należało orzec jak w postanowieniu, zgodnie z art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.